

Fra Klubbens møde i Fødevarestyrelsen

mandag, den 20. februar 2017

Til mødet samledes deltagerne i en mødesal i stueetagen i bygningskomplekset Stationsparken omkring Glostrup Ret. Klubben har tidligere besøgt Fødevarestyrelsen, nemlig 10. marts 2010, da styrelsen havde til huse i Mørkhøj.

Ligesom ved det tidligere besøg holdt direktør Esben Egede Rasmussen et spændende

foredrag om institutionen og dens arbejdsopgaver. Siden sidst er Miljøministeriet og Fødevareministeriet lagt sammen, uden at dette dog har haft den store betydning i styrelsens forhold til departementet. Uafhængigt af sammenlægningen er der gennemført en justering af regionsstrukturen. Der er nu 4 fødevarerenheder (København, Sjælland/Fyn, Nordøst og Sydvest) plus et rejsehold for fødevarerområdet, og 3 veterinærenheder (Nord, Syd og Øst) plus et veterinært rejsehold. Her til kommer kødkontrollen på de autoriserede virksomheder m.v. Det skal fremhæves, at der føres tilsyn uden for almindelig arbejdstid af hensyn til butikkers og virksomheders aktivitetstidsrum og åbningstider. Kontrol- og tilsynspersonalet kører på inspektion direkte fra deres bopæl. Dette at føre tilsyn "24/7" er sammen med digitalisering af styrelsen og

dens aktiviteter en stor opgave.

Svarende til de nævnte enheder består styrelsens centrale del af et veterinærområde under en Veterinærdirektør, et fødevarerområde under en Fødevaredirektør og et kødkontrolområde under en Kødkontrolldirektør samt to administrative enheder, kunde- og udviklingsområdet under en Kunde- og udviklingsdirektør, og økonomiområdet

under Økonomidirektøren. Styrelsen har i de senere år udviklet sig til en serviceorganisation. Den udfører tilsynet samtidig med, at den yder forskellig service overfor erhvervene med henblik på at medvirke til, at den danske eksport kan opretholdes. Det kan f. eks. forekomme i situationer, hvor et eksportland af en eller anden grund pludselig lukker for danske eksportfødevarer. I sådanne situationer kan man tage direkte personlig kontakt til myndighederne i vedkommende land og forhåbentlig udrede eventuelle misforståelser.

Indenfor de seneste år er påbegyndt den store udflytning af statslige institutioner fra københavnsområdet til provinsen. Fødevestyrelsen er dog ikke omfattet af udflytningen, idet en meget stor del af styrelsens godt 1.500 medarbejdere allerede er placeret ude i landet. Anden bølge af udflytningen af statsinstitutioner i 2017-2018 ventes heller ikke at ville berøre styrelsen.

På de danske eksportslagterier slagtedes sidste år (2016) knap 18 mio. svin, hvilket er det laveste i 20 år. Styrelsens veterinærafdeling og fødevareafdeling er virksomhederne behjælpelig med at opretholde afsætningen bl.a. gennem dokumentation af Danmarks veterinære status og hygiejnestatus. Direktøren nævnte i denne sammenhæng et samarbejde med Colombia og det meget store marked Kina. Han mente også, at det ville være muligt at forøge samhandelen med Mexico. Endelig nævnte han, at det russiske marked for tiden arbejdsmæssigt fylder meget på grund af EU's sanktionspolitik. Her er det af betydning, at dele af Rigsfællesskabet, nemlig Færøerne og Grønland, ikke er medlem af EU.

Dyreværn og dyrevelfærd hørte tidligere under Justitsministeriet, fordi dyreværnsloven blev betragtet som en politimæssig regulering. Den blev senere udvidet med en række love om dyrehold. Hele området med lovgivning blev for nogle år siden overført til det nuværende Miljø- og Fødevareministerium. Fødevestyrelsen udførte i forvejen kontrollen med disse reglers overholdelse. Det blev nævnt i foredraget, at transporten af smågrise inden for de senere år er steget med 11 mio. stk. Dette har medført en forøgelse af både dyrevelfærdskontrollen – transportmidlers indretning m.v. – og de veterinære sikkerhedsforanstaltninger – bl.a. vask af transportmidler.

Et nyt arbejdsområde er dukket op i de seneste år. Ganske vist har man tidligere fra officiel side haft tanker om et Måltidets Hus, ligesom ernæringsrigtig kost har været en del af styrelsens opmærksomhedsområde. Men gastronomien er nu blevet et politisk interessant område. Vi har ligefrem fået en officiel nationalret, stegt flæsk med

persillesovs. Med al den kokke-tv, som vi oplever i disse år kan der siges at være sket en vis "tivolisering" af styrelsens faglige fødevareområde. Det må imidlertid erkendes, at der ligger en værdi i den megen omtale af gastronomiske emner, og man må regne med, at emneområdet forsat vil være der.

Et andet emneområde fra Fødevarestyrelsens område, der har optaget offentligheden i de senere år, har været MRSA - Methicillin-Resistent Staphylococcus Aureus, der også kaldes svine-MRSA, fordi den her i landet først blev fundet hos svin. Den er dog også fundet hos andre husdyr, f. eks. fjerkræ og kvæg, og kaldes derfor også husdyr-MRSA. MRSA blev først beskrevet i 1972. Bakterierne var af "humane" typer og fundene mentes at skyldes smitte fra mennesker til dyr. I 2005 blev fundet en subtype MRSA- CC398. Den blev fundet både i svin og hos mennesker, der arbejdede med svin (svinepassere) i både Holland og Frankrig. Man var dengang bange for, at bakterierne genetisk skulle mutere, således at de ikke alene ville kunne udbredes blandt svin, men også smitte mennesker og senere udbredes blandt mennesker.

MRSA-398 er nu udbredt i store dele af verden, herunder det meste af Europa, Syd- og Nordamerika, Canada, Australien og Asien. I Asien dog i form af en særlig subtype. Bakterien er således ganske udbredt, nærmest almindelig. Dyrene er kun meget sjældent syge af bakterien, der også kun meget sjældent giver anledning til alvorligere sygdom hos ellers raske mennesker. Der er ikke EU-regler om MRSA. Den er jo ikke farlig, som det blev sagt.

Dette har imidlertid ikke hindret, at der i offentligheden – medierne – og i det politiske niveau har været betydelig opmærksomhed omkring MRSA. Der har især været kritik af, at der fra Fødevarestyrelsen og landbruget gøres for lidt for at bekæmpe bakterien. Man har herved henvist til de tiltag, der gøres i Norge. Men svineavlens struktur er bl.a. som følge af landets geografiske forhold ganske anderledes i Norge end i Danmark og f. eks Holland. I Norge er der visse muligheder for at isolere positive besætninger, som ikke findes i Danmark eller Holland.

I 2014 viste en stikprøveundersøgelse af ca. 200 slagtesvinebesætninger og 70 avls- og opformeringsbesætninger, at henholdsvis 63 og 68 pct. var inficeret. I en mere omfattende undersøgelse, gennemført kort tid efter Klubbens besøg viste, at antallet

af inficerede besætninger ikke uventet var en del højere. Det bør bemærkes, at sådanne undersøgelser eller screeninger har indbyggede usikkerhedsfaktorer alt efter laboratoriemetodernes følsomhed: man risikerer både at få udpeget besætninger som inficerede, som faktisk ikke er det (falsk positive) og at besætninger, der faktisk er inficerede, ikke udpeges i screeningen (falsk negative).

MRSA-sagen illustrerer nogle velkendte, men måske ikke særligt positive elementer i forholdet mellem offentlige myndigheder og medierne.

Det blev som ventet et levende og spændende oplæg, der kom rundt om mange ting, men også viste, at i hvert fald nogle af aktørerne i trekanten myndighed, politiker og medier kan have vanskeligt ved at holde fast i de faktiske forhold til skade for borgerne mulighed for at få oplysning om, hvad den virkelige historie reelt er.

